

І.М. Гумовський

Тернопільський національний економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ СУЧАСНОЇ ФАХОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Вивчення ділової англійської мови є досить популярним не тільки у нашій державі, але і поза її межами, зокрема в країнах Східної Європи. Таке явище зрозуміле: ці країни намагаються вступити рівноправними партнерами до світового економічного товариства. Такий вступ вимагає наявності добре підготовлених спеціалістів у сфері економіки, які б володіли мовою, що найбільше поширена в цьому товаристві.

Слід зазначити також, що з поглибленням міжнародних зв'язків вивчення іноземної мови як мови фаху набуває також фахового термінологічного спрямування, однією з ознак якого є термінологічна двомовність. Терміни різних галузей знань утворюють в українській та іноземній мовах свої системи внутрішньою впорядкованістю компонентів. Знайти оптимальну відповідність між системами — важливе завдання сучасної філологічної науки, орієнтованої на якісне викладання іноземних мов. Узгодження національної та міжнародної термінології в умовах сьогодення є одним із основних завдань термінологів України.

Аналізуючи сучасну фахову термінологію з генетичної точки зору, необхідно розрізнити ті джерела, з яких залозичені в термінологію готові мовні одиниці, які надають можливість створити терміни (слова та словосполучення) засобами

деривації. Щодо запозичень готових слів у термінології потрібно розрізнати запозичення не тільки з однієї мови в іншу, а й з системи в систему (або з системи в підсистему). Згадуючи про термінотворення як про процес утворення спеціальних найменувань, необхідно враховувати різницю, характерну для термінології, коли терміни утворюються з готових стандартних частин, тобто терміноелементів, і коли вони утворюються за допомогою засобів морфологічного словоутворення — афіксацією — згідно з існуючими моделями. Переважно стандартними терміноелементами є греко-латинські за походженням морфеми, які стали міжнародним термінологічним фондом. Грецька та латинська мови є мертвими мовами, тому вони особливо зручні, на думку В. Даниленко, для творення термінів у різних національних мовах науки. Семантика коренів та афіксальних морфем подається для сучасних мов у «консервованому» вигляді. Позбавлені природних умов розвитку, греко-латинські мовні елементи підлягають стандартизації та моносемантизації, що ціниться у термінології. Для термінів, утворених на базі греко-латинських елементів, не характерна полісемія; вони не викликають хибних асоціацій, оскільки не мотивують термінологічні найменування.

Дія та функціонування джерел формування термінологічної лексики в різні періоди розвитку мови змінювалися залежно від багатьох причин, серед яких важливу роль відіграють різні фактори поза мовними явищами. Аналіз літератури показав, що значний відсоток термінів становлять слова, запозичені з інших мов. Ці терміни приходять в англійську термінологію (наприклад, економічну чи юридичну) як готові мовні одиниці разом з поняттями, реаліями, які вони позначають.

Всі ці лексичні особливості підмов спеціальності часто перетворюють бесіду двох спеціалістів на незрозумілу для інших людей мову, хоча всі вони є носіями однієї ж і тієї мови. Однак, інколи спеціалісти з однієї сфери, носії різних мов, швидше порозуміються один з одним завдяки спільній системі термінів. Саме тому, в сучасній методиці викладання іноземних мов у наших вищих навчальних закладах більше акцентують увагу на оволодінні студентами підмовою їхньої майбутньої спеціальності, на вивчення фахової лексики та її функціонування у фаховому дискурсі. Такого самого підходу дотримуються і в методиці зарубіжних країн.

Отже, дослідження фахової лексики є актуальним і для її викладання необхідний особливий підхід, відповідна методика, відмінна від методики викладання *General English*. Розробка теоретичних засад такої методики — завдання для наших викладачів ВНЗ.